

Jakelun mukaisesti

ADR-työryhmän asettamispäätös

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan kuluttajariitojen vaihtoehtoista riidanratkaisua koskevan lainsäädännön tarkistamista.

Toimikausi

10.4.2026–31.3.2027

Tausta

ADR-muutosdirektiivin täytäntöönpano

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2025/2647 kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta annetun direktiivin 2013/11/EU ja direktiivien (EU) 2015/2302, (EU) 2019/2161 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta eurooppalaisen verkkovälitteisen riidanratkaisuforumin lakkauttamisen johdosta (*ADR-muutosdirektiivi*) tuli voimaan 19.1.2026. Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön viimeistään 20.3.2028, ja direktiivin täytäntöön panemiseksi annettuja säännöksiä on alettava soveltaa 20.9.2028 alkaen.

ADR-muutosdirektiivillä mm. laajennetaan ADR-direktiivin soveltamisalaa tietyin edellytyksin kolmansien maiden elinkeinonharjoittajiin. Lisäksi direktiivin mukaan ADR-elinten tulee voida riitojen tehokkaan käsittelyn takaamiseksi yhdistää käsiteltäviä asioita.

ADR-muutosdirektiivi edellyttää muutoksia ainakin kuluttajariitalautakunnasta annettuun lakiin (8/2007), muussa kuin viranomaisessa tapahtuvasta kuluttajariitojen ratkaisemisesta annettuun lakiin (1696/2015) sekä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annettuun lakiin (959/2019).

ADR-direktiivin soveltamisalaan kuuluvia vaihtoehtoisia riidanratkaisuelimiä ovat Suomessa kuluttajariitalautakunta, liikenne- ja potilasvahinkolautakunta (liikennevahinkoasioissa) sekä Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE.

Kuluttajariitalautakunnan toiminnan kehittäminen

Kuluttajariitalautakunnan juttumäärät ovat suuria ja käsittelyajat pitkiä. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan oikeuspalvelujen saatavuutta parannetaan arvioimalla kuluttajariitalautakunnan toiminnan kehittämistarpeet käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja kuluttajien oikeusturvan parantamiseksi (10.2. Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan, osio Oikeuspalvelujen saatavuutta parannetaan, s. 190).

Mainitun hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi oikeusministeriö teetti erillisen selvityksen kuluttajariitalautakunnan toiminnan kehittämistarpeista. Selvityshenkilön raportti Kuluttajariitalautakunnan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 7730
+358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
oikeusministerio.fi

toiminnan kehittämistarpeet (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2024:4) julkaistiin 8.4.2024, ja se oli lausuntokierroksella Lausuntopalvelussa 15.4.–31.5.2024. Lausuntopyyntö, annetut lausunnot ja lausuntotiivistelmä on julkaistu valtioneuvoston julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella [OM128:00/2023](#).

Selvityshenkilön raportissa tuotiin esille, että kuluttajariitalautakunnan ja toisaalta FINEn ja sen Vakuutuslautakunnan ja Pankkilautakunnan toimivalta on joiltakin osin päällekkäistä. Raportissa ehdotettiin, että kuluttajariitalautakunnan toimivaltaa supistettaisiin siten, että päällekkäisyys poistuisi. Edelleen raportissa ehdotettiin, että yksityishenkilöiden väliset riita-asiat rajattaisiin pois kuluttajariitalautakunnan toimivallasta. Näitä kuluttajariitalautakunnan toimivaltaan nykyisin kuuluvia yksityishenkilöiden välisiä asioita ovat asunto- ja kiinteistökauppaa samoin kuin tietyt vuokra-asumista ja asumisoikeuden luovutusta koskevat riidat.

Lisäksi kuluttajariitalautakunta on 18.3.2026 toimittanut oikeusministeriölle muistion kuluttajariitalautakunnasta annetun lain muutostarpeista. Muistio sisältää ehdotuksia, joilla kuluttajariitalautakunnan näkemyksen mukaan voitaisiin kehittää lautakunnan toimintaa ja tehostaa lautakunnan päätöksentekoa käsittelyaikojen lyhentämiseksi.

Tavoitteet, tehtävät ja tuotokset

Tavoitteet: Tavoitteena on panna ADR-muutosdirektiivi kansallisesti täytäntöön.

Lisäksi tavoitteena on löytää keinoja kuluttajariitalautakunnan käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja lautakunnan toiminnan tehostamiseksi. Näiltä osin hankkeella toteutettaisiin edellä kuvattua hallitusohjelmakirjausta, jonka mukaan oikeuspalvelujen saatavuutta parannetaan arvioimalla kuluttajariitalautakunnan toiminnan kehittämistarpeet käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja kuluttajien oikeusturvan parantamiseksi (10.2. Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan, osio Oikeuspalvelujen saatavuutta parannetaan, s. 190).

Tehtävät ja tuotokset: Työryhmän tehtävänä on valmistella ehdotus ADR-muutosdirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavista säännöksistä.

Työryhmän tehtävänä on lisäksi selvittää muut tarvittavat lainsäädännön muutostarpeet edellä kuvattun kuluttajariitalautakunnan käsittelyaikojen lyhentämistä ja toiminnan tehostamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi, sekä tarvittaessa valmistella tähän liittyvät säännösehdotukset. Tässä yhteydessä tulisi erityisesti huomioida paitsi kuluttajariitalautakunnan toimittamassa muistiossa esitetyt ehdotukset myös selvityshenkilön ehdotus siitä, että kuluttajariitalautakunnan toimivaltaa supistettaisiin siltä osin kuin se on päällekkäistä FINEn ja sen Vakuutuslautakunnan ja Pankkilautakunnan kanssa.

Työryhmän on laadittava ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Oikeusministeriö on käynnistämässä erillistä selvityshanketta kuluttajariitalautakunnassa käsiteltävistä yksityisten välisistä riidoista ja eräistä muista kuluttajariitalautakunnan toimivaltaan kuuluvista mutta ADR-direktiivin soveltamisalan ulkopuolella olevista riidoista. Siten tämän työryhmän tehtäviin ei kuulu tähän kokonaisuuteen liittyvien mahdollisten lainmuutostarpeiden arviointi, vaan tarve erillisen hankkeen käynnistämiseksi arvioidaan erikseen sen jälkeen, kun mainittu selvitys on valmistunut.

Organisointi

Puheenjohtaja

lainsäädäntöneuvos Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, oikeusministeriö

Jäsenet

erityisasiantuntija Lauri Wilenius, oikeusministeriö
neuvotteleva virkamies Sari Alho, työ- ja elinkeinoministeriö
ryhmäpäällikkö Mikko Saastamoinen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
puheenjohtaja Katri Kummoinen, kuluttajariitalautakunta
johtava lakimies Tuomas Siirala, Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE
juristi Viivi Kuosa, Kuluttajaliitto ry – Konsumentförbundet rf

asiantuntija Oona Juonala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
johtava lakimies Antti Laitila, Finanssiala ry
asiantuntija Sanna Lempiäinen, Suomen Yrittäjät ry

Työryhmän sihteerinä toimii työryhmän jäsen, erityisasiantuntija Lauri Wilenius oikeusministeriöstä. Työryhmä kuulee toimikautensa aikana liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa. Työryhmä voi valmistelun aikana kuulla myös muita tahoja.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n 1 momentin nojalla valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Työryhmän jäsenistä puheenjohtaja mukaan lukien naisia on 60 prosenttia ja miehiä 40 prosenttia, mikä täyttää edellä mainitun säännöksen mukaisen vaatimuksen.

Hankkeen jäsenten nimi- ja organisaatiodiedot sekä rooli ja toimikausi hankkeessa julkaistaan valtioneuvoston hankesivuilla hankkeen toimikauden ajaksi.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Työryhmä hoitaa tehtävänsä virkatyönä. Työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita eikä kulkokorvauksia.

Työryhmän menot maksetaan momentilta 25.01.01, toimintayksikkö 1500132000 OM Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto.

osastopäällikkö Liisa Huhtala

yksikönpäällikkö Sofia Aspelund

Liitteet Kuluttajariitalautakunnasta annetun lain muuttamistarpeet; kuluttajariitalautakunnan muistio 16.3.2026

Jakelu Sari Alho
Oona Juonala
Katri Kummoinen
Viivi Kuosa
Antti Laitila
Sanna Lempiäinen
Mikko Saastamoinen
Tuomas Siirala

Tiedoksi Kuluttajariitalautakunta
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Suomen Yrittäjät ry
Kuluttajaliitto ry - Konsumentförbundet rf
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
TEM Työ- ja elinkeinoministeriö
Finanssiala ry
OM YOO Siviilioikeus, Marja Luukkonen Yli-Rahnasto

OM YOO Siviilioikeus, Lauri Wilenius

VN/13756/2024-OM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: